

IN DIT NUMMER

1	Voorwoord	Leen Coene
2	Activiteitenkalender
Mededelingen	Redactie
3	Open Monumentendag 2006	Jeannine Laplasse
4	Oostendse Oesterputten	Rita Debo
9	Over de Barge	Piet Daman
11	This is Oostende Radio	G.Ollieuz
14	Conferentie Atlantikwall	Piet Daman
16	Kraaminrichtingen	Annie Storme
18	Onze-Lieve-Vrouw-Koningin-Kerk	Marcel Leeuwerck

STEUNENDE LEDEN

Daneel Guido	Deville Roger
Perdaens André	Van Audekerke Paula
Versluys Willy	Vigne André
Wouter Julius	

PETIT NICE

Restaurant
Albert 1 Promenade 62b
8400 Oostende
Tel; 059/ 80.39.28
Fax; 059/ 80.96.44
Email; info@petitnice.be

Kom genieten van de ondergaande zon op het mooiste en meest zonnige plekje van de zeedijk “ petit nice ”.

Een overheerlijke lunch met marktverse produkten of een diner bij kaarslicht, pure culinaire verwennerij.

Meesterkok Jacques Ghaye voert je mee op de golven van hoogstaand culinair genot met zijn menu van kreeft.

Diederik en Sabine heten u welkom in hun restaurant met vernieuwd kader en laten u graag mee genieten van hun grote passie.

Driemaandelijks blad van de Oostendse
GIDSENKRING LANGE NELLE vzw.
19de jaargang
Nr 1 – jan -feb -mrt -2007.

Colofon

Eindredactie en correspondentie
Leen Coene, Rietstraat, 33
8400 Oostende
gidsenkringoostende@i-com.be

Redactieleden:
Annie Storme, Etienne Pitteljon
Marcel Leeuwerck, Piet Daman,
Jeannine Laplasse

Verantwoordelijke uitgever:
Etienne Pitteljon
Leopoldlaan, 179
8430 Middelkerke

De medewerkers aan dit blad zijn zelf
verantwoordelijk voor de door hen
getekende bijdragen.
Overname mag mits bronvermelding.

Vormgeving: E. Pitteljon
Voorzitter: Leen Coene

Dispatching:
Tel/Fax; 059 / 807.381
e-mail: lange_nel@hotmail.com

Rekeningnummer: Gidsenkring
Lange Nelle vzw
380-0049184-76

Lid wordt u voor 15€ per jaar.
Buitenland: 20€
Gezinskaart: 25€
Steunend lid; vanaf 25€

Gidsenlokaal: Spaans Huisje
Christinastraat, 67 Oostende

VOORWOORD

Beste lezer,

Wellicht is het u opgevallen dat het tamelijk windstil was vanuit de Gidsenkring.

Dit boekje komt inderdaad wat laat in uw bezit. Door externe omstandigheden is het onze lay-outman niet langer meer mogelijk om ons gidsenblad te verzekeren. We moesten dus in allerijl een oplossing uitdokteren, en hopen dat deze meteen aan uw wensen kan voldoen.

Tevens wensen wij de heer Moerman van harte te bedanken voor zijn jarenlange inzet.

Met deze jaargang starten we het 19de ! Niet onverdienstelijke denken we, en we hopen u ook dit jaar heel wat interessants te bieden.

De foto op de cover is ditmaal van Bob Slambrouck, zoals u ziet weer een uniek document van Oostende.

Straks valt ook de zomerbrochure van Oostende in de bus: ook daarin zullen we onze activiteiten voorstellen: wie ooit eens meekwam herhaalt meestal zijn deelname nog meerdere keren .

Aan u de keuze,

Met hartelijke groeten,
Leen Coene
Voorzitter

MEDEDELINGEN

Leden die hun lidgeld 2007 hebben overgemaakt vinden hierbij ingesloten hun lidkaart 2007.

Leden die het lidgeld nog niet hebben overgemaakt vinden hierbij ingesloten een overschrijvingsformulier. Mogen wij verzoeken het lidgeld voor 15 maart 2007 over te maken.

ACTIVITEITENKALENDER

Wegens het beperkt aantal plaatsen in het Spaans Huisje is het, voor de activiteiten die er plaats vinden, aangeraden uw aanwezigheid te bevestigen op het nummer 0497 / 459.483

De Kelten.

Voordracht door Mr. François Van Den Broeck

Vrijdag 23 maart 2007 om 20u15.
Spaans Huisje, Christinastraat 67

Verdieping in het magische en de symboliek van de cyclische natuur en hoe dat "heidense" vooral uit de Keltische wereld dikwijls nog terug te vinden is in onze huidige leefomgeving.

Leden: 1,25€ Niet leden: 2,5€

De Vlaamse Visserij. Hoe lang nog?

Voordracht door Mr. Willy Versluys.

Vrijdag 20 april 2007 om 20u15.
Spaans Huisje, Christinastraat 67

In 2006 werd opnieuw 9 vissersvaartuigen gesloopt, wat het totaal aantal Belgische vissersvaartuigen terugbracht op een historische laag aantal van 105 schepen. Is de definitieve afgang ingezet of is er nog hoop voor de toekomst voor deze typische kustactiviteit?

Verminderende quota, hoge brandstofprijzen, personeelstekort, enz.. zaken waarmee

onze reders en vissers (maar ook vroeger) geconfronteerd worden.(werden).
De Vlaamse (Belgische) vissersvloot bestaat vooral uit boomkorvaartuigen die door Europa met een scheef oog bekeken worden.

Is de "Purus" garnaal een oplossing voor onze garnaalvissers?
Is de mosselcultuur een alternatief?
Welke visveiling zal uiteindelijk aan onze kust overblijven?

Allemaal vragen waarop reder Willy Versluys een antwoord probeert te geven.

Leden: 1,25€ Niet leden: 2,5€

Noteer alvast:

12 mei: Bezoek aan Kasteel
Wijnendale.

2 juni: Bezoek Maritiem Reddings-
centrum Oostende.
(onder voorbehoud)

30 juni: Bezoek Tuinen en
Canadian War Museum Adegem

Openmonumentendag 2006 IMPORT-EXPORT

Jeannine Laplasse

Het douanegebouw Stapelhuis / Vlotdok.

Op 10 september piepte al heel vroeg een stralende zon van tussen de wolken, het gedroomde weer voor een O.M-dag. Dit jaar werd het douanegebouw met het nog resterende stapelhuis aan het vlotdok in de aangeboden locaties opgenomen. De bezoekers werden verwelkomd en kregen wat achtergrond over de havenuitbreiding van Oostende zowat 100 jaar geleden. De stad Oostende had het geluk dat koning Leopold II deze plaats uitkoos om hier zijn zomerresidentie te bouwen. Was hij niet de koning die de uitspraak deed: " Een land die aan zee grenst is geen klein land, maar het moet wel over een degelijke haven beschikken." Deze koning droeg aanzienlijk bij tot de uitbreiding van de haven van Oostende. Eind 19de E. had Oostende een nijpend gebrek aan aanmeerkaden in de voorhaven voor de steeds grotere pakketboten. De dokken vóór het huidige station uit de Oostenrijkse periode bleken ook niet meer voldoende. Zo werd er in 1894 tussen de stad Oostende en de Belgische staat een overeenkomst gesloten om een ingrijpende havenuitbreiding voor Oostende te tekenen. De Belgische staat zou voor de kosten van de infrastructuur en het onderhoud voor de zeesluizen instaan; de stad Oostende voor de bouw van de zeesluizen, de bruggen en de infrastructuur die erachter ligt. Dat de zeesluizen door de stad werden bekostigd is uniek in België, alle andere zeesluizen in ons land werden door de Belgische staat bekostigd. De eerste steen voor de uitbreiding werd door Leopold II in 1898 gelegd. De plannen voor de uitbreidingswerken tekende Ir. Paul Demey, naar wie de bruggen werden genoemd. In 1905

werden de installaties in de voorhaven en bruggen plechtig ingewijd in aanwezigheid van koning Leopold II. In 1906 werden naast het vlotdok, zes stapelhuizen en het douanegebouw opgetrokken.

De zes elektrisch aangedreven halfportaalkranen zijn pas in 1911 in gebruik genomen. Op heden bewaard en beschermd (2002): het recent gerestaureerde douanegebouw in neoclassicistische stijl, de gevel werd opgetrokken in baksteen met geritmeerde pilasters in cement; het stapelhuis ernaast in dezelfde stijl, dat nog altijd in gebruik is voor wachtende goederen van de 'Stores Agency', staat er verwaarloosd bij...

De Demey zeesluis en bruggen vormen voor het ogenblik de enige doorgang naar de achterhaven en het kanaal Oostende-Brugge.

Begin 1990 waren er plannen om een nieuwe zeesluis te bouwen ter hoogte van het R.Y.C.O -clubhuis. Huizen werden gesloopt, maar een vijftal jaar later werd het hele plan afgevoerd. Waarom ging dit niet door?

In 1997 ging de R.M.T. (Regie voor Maritiem Transport) ter ziele, de logistieke dienst en magazijnen van de Marine verhuisden naar Zeebrugge. Heel de voorhaven kwam hierdoor vrij. Dit opende nieuwe mogelijkheden om plannen te maken voor deze voorhaven die

voldoen aan de noden van deze tijd.

Sindsdien ... " Oostende werft ".

De bezoekers werden vervolgens uitgenodigd om binnenin het douanegebouw een bezoekje te brengen. Een douanier gaf uitleg over de activiteiten, hoe namaakproducten worden ontmaskerd en wat er verboden producten zijn. Buiten werd nog een demonstratie gegeven met een drugshond, hoe drugs worden opgespoord in een auto.

Na deze boeiende uitleg in dit nu zo rustig

havengebied, gingen de bezoekers voldaan naar de volgende locatie.

DE OOSTENDSE OESTERPUTTEN (3)

Rita Debo

Halewijk baatte de " N.V LES PRODUITS MARITIMES " uit te Nieuwpoort. Daarna hadden ze te Oostende de putten van de oude firma Desmet en sedert 1945 deze van de gewezen firma's Roger-Lohr en Stracké. In 1934 begonnen " Halewijk & C° " plus enkele andere ondernemers met proeven voor integrale oesterteelt in de spuikom te Oostende. Dit was nieuw, want voorheen hielden de kwekers zich uitsluitend bezig met het "vetten" van de uit Engeland ingevoerde jonge oesters. Buiten de algemene verwachtingen bleken de oesters goed te groeien.

De dieren plantten zich goed voort en het oesterbroed was gemakkelijk op te vangen. Het jaar daarop zette men de proefnemingen verder op grote schaal met uit Zeeland en Frankrijk ingevoerde volwassen oesters en een 200.000-tal éénjarige oesters uit Zeeland. In juli werden 25.000 gekalkte pannen in de spuikom neergelaten. Eind september bleken de proeven gunstig te zijn verlopen: de éénjarige oesters waren spectaculair gegroeid en de 25.000 pannen vingden niet minder dan 450.000 jonge dieren en deze waren van de beste kwaliteit.

1936 was een jaar vol tegenspoed: omwille van het gure weer en een andere faktor die in hoge mate schuld had aan het mislukken van de oogst was het feit dat verschillende oesterkwekers in de spuikom bedrijvig waren en allen hielden ze eigen ideeën erop na wat

betreft de te gebruiken technieken. Vooral wat de waterverversing betrof liepen de meningen sterk uiteen. Om iedereen tevreden te stellen besloot men de kleine verlaten ten zuiden van de spuikom constant open te laten. Zo vloeide er voortdurend water in de spuikom wat zeer schadelijk was voor de voortplanting van de oesters. Het voortdurend in- en uitlopen van het water veroorzaakte temperatuurschommelingen waartegen de oesterlarven niet bestand waren.

In 1937 liep het nog slechter af. Midden mei begon het zeegras, dat op natuurlijke wijze in de spuikom groeide, overdadig te groeien.

Begin juni hadden noorder- en oosterwinden het zeegras in het zuiden van de kom samengedreven, daar waar de oesters lagen. Het zeegras vormde een laag van soms meer dan 50cm dikte. Tevergeefs probeerde men het woekerende zeegras te verwijderen.

In het kalme water begon het zeegras te bezinken, verrotte en gaf koolzuurgas. Alles in het ronde stierf daardoor af. De oestersterfte bedroeg gemiddeld 60%. Op sommige plaatsen was de sterfte zelfs 100%.

De nog levende oesters waren daarbij nog zeer verzwakt en gaven geen larven af dat jaar.

De tegenslagen waren er de oorzaak van dat de ontmoedigde ondernemers de oesterkweekexperimenten opgaven.

In 1938 bleef alleen de firma Halewijk

bedrijvig in de spuikom. Het feit dat de andere ondernemers opgegeven hadden, was voor hen een voordeel. Nu konden ze naar eigen goeddunken beschikken over de spuikom. Ze troffen aanstonds de nodige maatregelen om de oorzaken van de vroegere tegenslagen weg te nemen:

- de nog levende oesters werden overgebracht naar een bedding die nog geen oesters gedragen had. De dieren werden zoveel mogelijk verspreid om ze een maximum aan voedseltoevoer te verzekeren.
- men trof maatregelen om het overdadig groeien van het zee gras te voorkomen en het verslibben te beletten.
- de firma kreeg een hernieuwbare concessie voor 5 jaar en dat zette deze ertoe aan om de nodige duurzame installaties aan te brengen.

Er werden ook 15.000 kg Franse oesters aangevoerd. De resultaten waren schitterend, de oesters groeiden goed en ook de in vorige jaren verzwakte oesters werden weer gezond. De gemiddelde sterfte overschreed het normale percentage van 30% niet. De voortplanting was al even veelbelovend. Op sommige pannen telde men niet minder dan 300 jonge oesters maar ook stukjes hout, ijzerschroot, leges schelpen, stenen..... alles wat in de spuikom lag was met oesterlarven bedekt.

Tijdens de periode 1940-44 verschenen de eerste na-oorlogse Oostendse oesters terug op de tafel van de fijnproevers.

Echter niet voor lang.

Nogmaals was het de oorlog die als spelbreker optrad en de opgang van de Oostendse oesterteelt verhinderde. De miljoenen oesters werden door de oorlogsomstandigheden vernietigd. De spuikom werd door de bezetter door een dijk afgesloten van de haven. Hij werd herschapen in een basis voor watervliegtuigen.

EEN NIEUWE START NA DE 2de WERELDOORLOG

In 1945 bestond er geen oesterkweek meer in Oostende. Bijgevolg moesten consumptieklare oesters worden ingevoerd.

In de jaren na 1945 beliep de jaarlijkse invoer van consumptieklare oesters in België tot 10.000.000 stuks, vooral Franse en Hollandse. Grote winsten gingen hier uiteraard verloren voor onze economie.

Het duurde tot 1956 vooraleer de firma

Halewijk terug met de oesterteelt in de spuikom kon starten. Het was immers nodig dat de door de Duitsers aangelegde dijk verwijderd werd en dat de sluisen terug in goede staat werden gebracht om een bevoorrading van vers zeewater mogelijk te maken.

Het feit dat de spuikom gedurende 16 jaar niet meer was gebruikt en grotendeels verslijkt was, bracht met zich mee dat nieuwe methoden voor de oesterteelt dienden te worden opgezocht.

Dr. Leloup, voorzitter van het Zeewetenschappelijk Instituut, beval de teelt op stokken aan. Deze methode werd voor het eerst beproefd met uit Holland aangevoerde oesters.

Het gebruikte hout is "green hart ". Dit soort hout had een densiteit groter dan dat van het water en dit belette het bovendrijven. De stokken van 1,50 meter lengte waren op de 4 zijden met oesters bedekt. Met cement werden de 2 à 3 jaar oude oesters aan de stokken vastgehecht. Vervolgens werden de stokken aan een stelling bevestigd en in het water neergelaten. Ze werden voortdurend bewogen door het in- en uitstromende water, hetgeen de jonge oesters een rijke voeding verzekerde en het een vrije van slijk gevrijwaarde ontwikkeling toeliet.

Het seizoen 1956 was koud en regenachtig.

De oesters groeiden bijgevolg maar weinig, maar hun kwaliteit was prima. Zo waren de resultaten hoopgevend. Ook de voortplanting kwam op gang en tegen het einde van de zomer '56 waren de collectoren (gekalkte pannen) reeds bedekt met jonge oesters.

De eerste oogst van de nieuwe

"OSTENDAISES " kon in 1960 op de markt gebracht worden. Het op rust gaan van

Dr. Leloup en het feit dat de subsidies voor het onderzoek werden afgeschaft door het Ministerie van Landbouw, leidde tot het stopzetten van de opzoeken in 1964.

De biotoop, die de spuikom toch is, bleef echter bijzonder interessant voor de zeebiologen. Voor verdere opzoeken werd het I.Z.W.O. (Instituut voor Zeewetenschappelijk Onderzoek) gesticht onder de bescherming van Ridder P. Vanoutryve – d'Ydewalle, gouverneur van de provincie West-Vlaanderen en met de medewerking van de Vlaamse universiteiten in 1970 opgericht. Deze vzw heeft dan verdere proeven gedaan waaruit bleek dat omwille van de bezoedeling van het

**VISHANDEL
LORRE**

vismijnlaan 112
8400 oostende
btw: 0882149870
tel: 0473 630478
open: 7 tot 17 uur

SCHOONMAAKBEDRIJF nv
ULTRA CLEAN
opgekuist staat netjes

Dagelijks en periodiek schoonmaak van residenties, winkels, magazijnen, kantoren en andere panden.

Opfrissen en/of jaarlijkse grote schoonmaak van huizen, appartementen en de 2de particuliere bedrijven.

Opkuis van nieuwbouw of na verbouwing.

Industrieel reinigen van tapijten.

Opkuis na brand.

ISO 9001: 2000
Approved by BQA

Meer dan 15 jaar ervaring

Corneel Heymanstraat 3 - 8400 Oostende - Industriezone 2

Tel 059 80 82 45

Fax 059 80 22 83

www.ultraclean.be

e-mail: info@ultraclean.be

OVER “ DE BARGE”

Piet Daman

Tot aan het doortrekken van de steenweg uit Brugge tot in Oostende (1818) en de treinverbinding (1838) bleef de barge het voornaamste vervoermiddel voor personen.

Tussen Oostende en Brugge en vice-versa werden jaarlijks duizenden passagiers vervoerd met de barge vb. in 1682: 12.322 passagiers.

Oorlog en troebele tijden beïnvloedden fel het aantal. Soms was de dienst volledig afgeschaft (vb. in 1690 en enkele volgende jaren).

Het jaar 1760 was een groot succes: 20.761 passagiers. Na een heel wat mindere periode steeg het weer tot 18.541 in 1780. In de “ Hollandse ” periode was er weer een opflakking (o.m. modernisering). Tussen Brugge en Gent werd de overdagbargedienst afgeschaft in 1840. Nadien was er nog een nachtdienst met trekschuiten tot 1908, waarna de beide laatste eenheden werden gesloopt als brandhout, zoals de “ Oostendse ” barge voordien.

Een late bargedienst bestond op het kanaal

Brugge-Sluis (vroeger over de resten van het Zwin en oud kanaal was er reeds een trek-schuitverbinding). Tsaar Peter de Grote van Rusland voer ermee naar Brugge in 1687. Zoals alle Vlaamse barge had deze lijn ook een goede reputatie wat betreft het “rijke tafelen” (o.m. visgerechten en gratis zoveel bier als men wilde!).

Tussen 1812 en 1814, gegraven op initiatief van Napoleon (voorzien tot Breskens), werd het kanaal doorgetrokken tot Sluis in 1854 en startte de bargedienst (op werkdagen in 3 uur met 1 paard; op zaterdag, de marktdag te Brugge, in een recordtijd van 2 uur met 2 paarden).

Rond 1865 kwam er een stoombootje in de vaart en ± 1890 verdween de trekschuit voor altijd. Een laatste stoombootje (1922) heeft tot voor WOII dienst gedaan, voornamelijk voor toeristen. Dezelfde Nederlandse reder Siestra zette deze verbinding nog een tijdje voort na WOII.

Deze barge meerde aan te Damme, wat voor die plaats toeristische mogelijkheden schiep.

ING

Kantoor **directeur R.Reg**

Kantoor Middelkerke

P.De Smet de Nayerstraat,34C

8430 Middelkerke

Tel.Dir; 059/31.95.40

Fax; 059/31.95.48

Kantoor Westende

Meeuwenlaan,24B

8434 Middelkerke

Tel; 059/31.95.60

Fax; 059/31.95.68

(Noot: Deze kwamen maar na W.O.I langzaam op dreef. In 1912 schreef Abraham Hans: “ Damme is er niet op ingericht vreemdelingen te ontvangen, tenminste, we konden er geen middagmaal krijgen ” Er is wel wat veranderd sedertdien!)

Na de opening van de haven van Zeebrugge, organiseerde men “ pleziertochtjes ” per stoomboot vanuit Brugge op het kanaal naar de nieuwe haven (vanaf 1923 o.m. ook het Oorlogsmuseum).

Vanaf de zomer 1986 legde de Gentse Rederij “Benelux” opnieuw de lijn Brugge-Zeebrugge in (vanaf 1968 reeds lijn Gent-Brugge).

Nu blijken beiden niet meer gerund.

Sedert 1985 baatten zij reeds de toeristische lijn Brugge-Damme uit in de zomermaanden met een nieuw vaartuig “ Lamme Goedzak ”, heden nog actief.

De Oostendse “ Franlis ” voer zelfs occasioneel de barge achterna.

De actuele toeristische lijnen, zoals op “ de Oostendse vaart ”, hebben het relais genomen van het klassieke personenvervoer op de Vlaamse kanalen, verzekerd door “de barge”, alhoewel deze laatste ook heel wat “elitaire” klanten had voor “ plezierreizen ”.

Het is zeker vredelievender dan een belangrijk deel van de trafiek in de voorbije eeuwen.

Heel wat “ krijgsvolk ”, oorlogstuig en bouw-materieel voor versterkingen transiteerde via de waterlopen op trekschuiten. De Spanjaarden groeven hiervoor de eerste kanalen naar de zee toe. Sluizen werden versterkt (o.m. Fort Philippe, Plassendale). Oorlogsschepen (o.m. duikboten) transiteerden, enz...

Maar dit is een heel ander verhaal; misschien voor later ?

Bibliografie en illustraties

- De Barge - Jos Penninck - Gidsenbond Brugge 1964

- Brugge en de Zee - Mercatorfonds - Antwerpen 1982

- Een eeuw vakantie, 100 jaar Toerisme in West-Vlaanderen - Marc Constandt - Lannoo 1987

- Een trekschuit vol muziek (Sporen van Oostends leven rond 1815-1830) - John Gheeraert 1989

- Een trekschuit vol koningen (De Barge tussen Gent en Brugge) -

- Sluis - Toeristische brochure 1996

- Oudenburg - Brugge - Tentoonstellingscatalogus 2002

- Brigitte Meyns en J.L. Meulemeester

- Ruimschoots - Tijdschrift (Nautisch en Sociaal nieuws) jan. 2001 en jan. 2003

- Hist. Publ. Oostende: 1769-1788 - De 18de eeuwse bloeiperiode van Oostende -

Daniel Farrazijn

- Fotoarchief Heemkring “Ter Cuere” Bredene

MORDAN

NATUURVLEES DOBBELAERE
Christinastraat 69 - 8400 OOSTENDE

Tel. 059/50 52 45 - Fax: 059/50 07 85

e-mail: denatuurwinkelmordan@skynet.be

(400 m² verkoopsruimte)

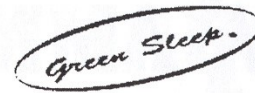
Openingsuren: 9.00 H. - 18.30 H.
Ook op zaterdag. Zondag gesloten

*De Natuurlijkste
zaak van de kust!*

**GREEN
SLEEP**

100% "NATUURLIJK"
SLAAPCOMFORT
(200 m² toonzaal, 1e verdieping)

Dieetvoeding, VERSE natuur-, vegetarische en biologische voeding.

Hormonenvrij vlees (vzw. Plattelandsontwikkeling)

Voedingssupplementen en sportvoeding. Natuurlijke cosmetica.

150 kruidenpreparaten uit eigen labo!

DESKUNDIG ADVIES VAN 4 PARAMEDICI EN HERBORIST

THIS IS OOSTENDE - RADIO CALLING.....(3)

Geert Ollieuz

Na de inval van de Duitse troepen werden alle radiostations bezet. Te Oostende werd het materiaal door onze genietroepen voor de afmars zoveel mogelijk onbruikbaar gemaakt. Vanuit Antwerpen had men nog via de binnenwateren getracht om, met alles wat kon worden meegenomen, te ontkomen naar Oostende. Aan de Scheldebrug te Dendermonde was de vaarweg echter geblokkeerd en werd de "Scheldewacht" met alle materiaal tot zinken gebracht. In Ruiselede deden de Duitsers de 287 meter hoge pijlers de lucht invliegen. Eerst gebruikten zij er het radiostation nog tijdelijk voor verbinding met de U-boten en voor de luchtvaart, maar nadien werd het centrum praktisch volledig leeggehaald.

De heropstanding na W.O.II

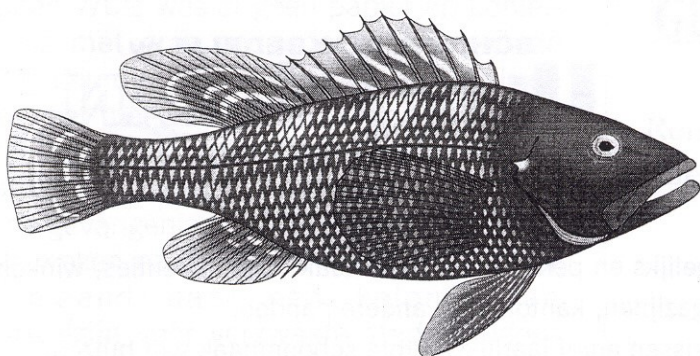
Onmiddellijk na de bevrijding liet de R.T.T. het nodige doen voor de herinrichting van het kuststation. In de stations te Middelkerke en Stene bleef na de terugtrekking van de bezet-

ter, niets meer over wat nog enigszins bruikbaar was. Met behulp van gerecupereerd oorlogsmateriaal, o.a. een door de Duitse tanktroepen achtergelaten radio-ontvanger, werd getracht onmiddellijk terug op antenne te gaan. Om met dit toestel van frequentieband te veranderen moest de radio-operator een gespierde arm hebben! Deze diende voor de radiotelegrafie. Voor de radiotelefonie, die in de mobiele maritieme dienst eerder schuchter tot ontplooiing kwam, werden nieuwe RCA-ontvangers geplaatst. Geheime bestellingen, door durvende autoriteiten al tijdens de bezetting bij Philips en SBR geplaatst, maakten onmiddellijke levering van radio-elektrisch materiaal mogelijk. Hoewel toen de kwaliteit van de apparatuur nog lang niet was wat het thans gebruikte instrumentarium nu biedt, wist Oostende-radio toch al heel snel een zekere faam op te bouwen in de

ZEEVIS GROOT- EN KLEINHANDEL

***Van Haudt Patrick -
Van de Wynckel Christa***

Vismijn 107 - 8400 Oostende
Delphin Depuydtstraat 8 - 8470 Gistel
Tel. Vismijn (059) 32 19 95 - Fax (059) 33 19 95

OPENINGSUREN

Maandag - Dinsdag - Woensdag 8 - 16u

Donderdag: 8 - 13u

Vrijdag: 8 - 16u

Zaterdag: 8 - 13u

Zondag: Sluitingsdag

Op feestdagen open tot de middag

wereldketen van kortegolfstations.

Op 1 september kon Oostende-radio de telefoniedienst met de vissersvloot hervatten met een Philipszender. Te Middelkerke werden in 1946 de twee 65 meter hoge pylonen weer opgericht. Het ontvangstcentrum kon terug naar Stene worden overgebracht. Daar waar aanvankelijk de telegrafie het eerst weer in volle expansie was, werd de achterstand van de radiotelefonie achteraf al vlug ingehaald.

De economische vooruitgang en de hiermee gepaard gaande intensivering van de scheepvaart noopten echter tot bestendige aanpassingen en modernisering in het kuststation. De radio-installaties van de Kongoboten volgden trouw de evolutie van het kuststation. Ook hier zullen de ex-kolonialen en hun families zich aangename en ontroerende momenten herinneren: een grootmoeder aan de wal die haar kleinkind nog nooit had gezien, hoort vanaf het schip dat huiswaarts vaart, de kleuter roepen: " Marraintje, wij komen naar huis - nog veertien dagen - veel zontjes ".

Ook de radio-operatoren in het kuststation moesten nu en dan een traan van meevoelen afvegen.

Tot halverwege de vijftiger jaren werd het kuststation van Stene verder uitgebouwd en gemoderniseerd, om het hoofd te kunnen blijven bieden aan het steeds toenemend radioverkeer. Een origineel door de Regie uitgekend systeem van afstandsbediening tussen Stene en Middelkerke, maakte het mogelijk één enkel circuit aan te wenden voor het commando van de zenders. Met het oog op uitbreiding van de bestaande diensten, gebouwen en antennes, had de R.T.T. in 1949 de eigendom van het terrein en het ontvangststation OST te Stene weten te verwerven. Tot dan toe behoorden die aan de Staat toe. Te Middelkerke werden nog eens twee bijkomende middengolftelefoon-zenders geplaatst, die in Brussel werden gebouwd.

(wordt vervolgd)

CONGRES ATLANTIKWALL

Piet Daman

November 2006 had een Internationaal Congres Atlantikwall plaats. Een organisatie van Provincie West-Vlaanderen (Domein Raversijde en Dienst Cultuur) met steun van het Europees programma Interreg III “ Netwerk van Versterkte Steden ”.

Op het programma: twee dagen Colloquium op Domein Raversijde en twee dagen excursie. De “ Domein-gidsen ” van Lange Nelle waren uitgenodigd (betalend) deel te nemen. Zes ervan volgden de presentaties, voor de uitstappen waren er enkele meer (ook vergezeld). Er waren een 100-tal deelnemers (personeel Domein Raversijde inbegrepen) uit 7 landen, met 12 sprekers uit België, Nederland, Frankrijk, Denemarken en Italië.

Het geheel was goed georganiseerd: o.m. simultaanvertaling (N-F-E), documentatie werd verstrekt, boeken/publicaties waren te verkrijgen.

De sprekers waren “ kenners-specialisten ” van de Atlantikwall in het algemeen, of een onderdeel of aspekt: auteur, conservator van een museum/site of projectleider, of (bezig met) restaureren.

Bijvoorbeeld Hans SAKKERS (NL), auteur van diverse publicaties o.m. het standaardwerk “Atlantik Wall in Zeeland en Vlaanderen 1942-44” (Te koop in RAV). Enkele uitschieters op het vlak van inhoud, presentatie en/of het enthousiasme dat ze uitstraalden waren:

- Alain DURRIEU (F) die zich heeft toegelegd op de studie van de fresco's en inscripties in de bunkers van de Atlantik Wall (heeft daarover een thematisch boek uitgegeven met honderden kleurafbeeldingen).

- Philippe DESPRIET (B), een autoriteit op het gebied van de speciale constructies voor het lanceren van V1-V2-V3 vnl. in Noord-Frankrijk.

- Luc en Marc BRAEUER (F), twee broers (universitair) die de historie schetsten van het museum “ Poche de St. Nazaire ” in het “ Grand Blockhaus ” te Betz-sur-Mer (Bretagne) dat zij inrichtten. Zij openden dit jaar een tweede museum in Normandië en zijn

auteurs van diverse publicaties, o.m. “ Guide musées 39/45 ” over 800 musea en 250 sites in 7 EU landen (bedeed aan de deelnemers).

Het bleek nogmaals dat er grote publieke belangstelling is voor WOII en de Atlantikwall in het bijzonder en dat heel wat mensen er intens mee bezig zijn. Zelfs de Italianen (Universiteit van Milaan) hebben een project “ Atlantic War Linear Museum ”. Voor de Lange Nelle-gidsen was het zeker interessant en “kennisverruimend” (de gidsvergoeding 2006 werd goed besteed!). Tijdens de eerste 2 dagen werden de maaltijden in het cafetaria Walraversijde genomen. De deelnemers kregen waar voor hun geld! Er werd telkens een prachtig koud- en warm buffet opgediend en niet op een drankje gekeken.

De receptie - einde eerste dag - aangeboden door de Provincie West-Vlaanderen, was ook prima verzorgd.

Ambiance, en eens te meer het imago van de Vlaamse “Bourgondiërs” verzekerd bij de buitenlandse gasten.

De beide uitstappen waren zeer verschillend naar aard en kwaliteit.

Zaterdag ging het met 2 bussen via de Kanaaltunnel (voor velen de 1ste maal) naar Dover (UK). Daar werd “Hell Fire Corner” bezocht met een gids.

De vesting uitgegraven op verschillende niveau's in de krijtrotsen onder Dover Castle, reeds daterend uit de 13de E en voornamelijk

Fresques et inscriptions du Mur de l'Atlantique

Napoleontische tijd, diende als hoofdkwartier van Admiraal Ramsey in WOII, en bleef in gebruik tot in de dagen van de Koude Oorlog, veldhospitaal inkluis.

Uitrusting, meubilair en voorwerpen geven een indruk hoe het er in de periode 1940-1970 uitzag en aan toe ging, soms geholpen door geluids- en reukweergaven.

Vooraf (of aansluitend) begeleidden enkele “amateur-gidsen” de deelnemers naar een site op de hoogten ten noorden van Dover, waar in WOII de “ Wanstone Battery ” bleek gestaan te hebben. Twee kanonnen “ Clem ” en “ Jane ” cal 15 inch (380 mm).

Ergens “in the middle of nowhere” moest men zijn verbeelding en “background”-kennis laten spreken om tussen enkele restanten van “ versterkte ” verblijven en munitiemagazijnen de opstelling van deze lange-afstands-batterij voor te stellen.

Niet te vergelijken met haar tegenhanger “ Batterie Todt ” aan de anderen kant van het kanaal (Audinghen). Op het vlak van bunkerbouw hadden de Tommies nog veel te leren van de Duitsers, alhoewel zij dat na WOI reeds bestudeerden!

De lunch in de NAAFI (militaire intermachten kantien) was (zoals door “ insiders ” te verwachten) sober “ Engels ”. Spijtig, “ no free time to explore the Castle ” zoals voorzien. De Belgen konden met een vleugje (Britse) humor het geheel verteren.

De kers op de “ Congrestaart ” kwam er op zondag.

Uitstap naar Noord-Frankrijk langs een deel van de 96 lanceerinstallaties voor V1, met bezoeken aan een “zware” V1-basis (Wallon-Cappel) en de ondergrondse grote V2 lanceerbasis “ La Coupole ” te Wizernes (bij St. Omer). Ontvangst en introductie door de directeur van het museum.

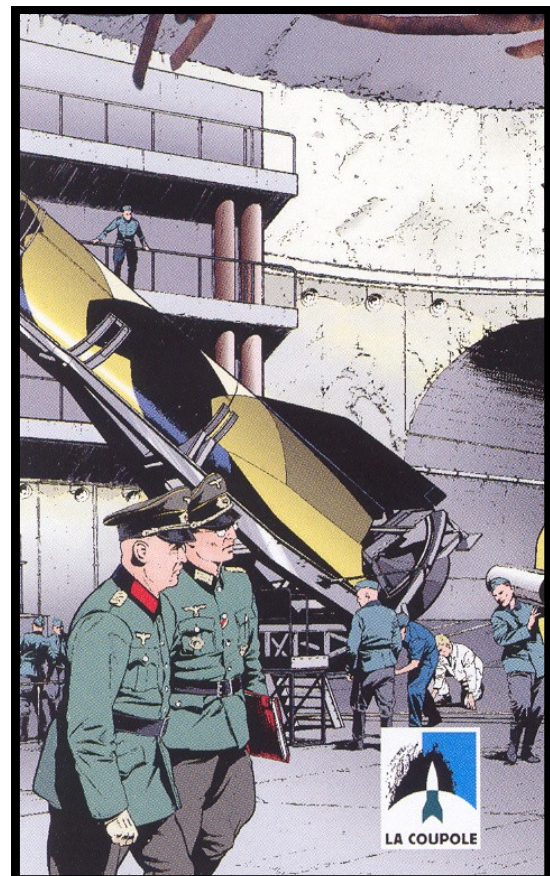
Philippe Despriet was de gids deze dag. Hij is specialist van “ vergeltungswaffen ”, maar ook kenner van Frans-Vlaanderen in zijn geografische, historische, culturele en andere aspecten.

Als architect, archeoloog, historicus, auteur en voordrachtgever en vooral door zijn liefde voor de streek kon hij de deelnemers boeiend heel wat bijbrengen. We kregen een mooi en historisch circuit langs kleine dorpjes “ waar de tijd bleef stille staan ” en men een idee krijgt hoe het West-Vlaamse platte- en

heuvelland er 50 jaar geleden uitzag.

In één daarvan, Volckeringhove, werd (goed) gegeten in restaurant “Herberge In d’Hope”-Stemmig!

“ Domein Raversijde ” betaalde het aperitief. Alex Deseyne was blijkbaar een tevreden man: Congres geslaagd!

KRAAMINRICHTINGEN VROEGER EN NU

Annie Storme

III MOEDERHUIS ELISABETH

III.1. Situering, ontstaan en evolutie

Het moederhuis St. Elisabeth was gelegen in de Steenbakkersstraat te Oostende. Ontstaan in 1925 was het moederhuis St. Elisabeth oorspronkelijk de raadpleging voor kinderen en aanstaande moeders. Pas later werd het omgevormd tot moederhuis.

Vijf jaar later, in 1930, werd de kraaminrichting overgebracht naar de vroegere kliniek van de Square Stefanie.

In 1939 had opnieuw een verhuis plaats: het moederhuis werd namelijk verplaatst naar de Zwaluwstraat. In de volksmond heet dit moederhuis niet " St Elisabeth ", dan wel " de Zwaluwstraat ".

Aanvankelijk werd het moederhuis bestuurd door leken in dienst van de volksbond, maar in de Zwaluwstraat werd het overgenomen door de " Zusters van het geloof " uit Tiel, welke de kraamkliniek in het jaar 1955 nog uitbreidden.

In 1974 werd de gehele inrichting en het personeel overgeplaatst naar de St. Jozefskliniek, nu A.Z Damiaan

III.2. Situatie tijdens de oorlog

De uitbating werd belemmerd door de oorlog 1940-1944. Het moederhuis was bezet door Duitse soldaten. In noodgevallen werden de bevallingen in de kelder gedaan. De laatste

jaren van de oorlog was de inrichting gesloten.

III.3. Officiële gegevens

A) MOEDERHUIS ST. ELISABETH

a) Dokters en aantal vroedvrouwen.

Het aantal vroedvrouwen was 2 à 3: Zusters Martha, Gregoria en Angelique.

De eerste dokters waren Dr. Bricard (van moederhuis Wante), Dr. Denolf, Dr. Reynders, gevolgd door Dr. Rombout, Dr. De Koninck, Dr. Catrysse en Dr. Ponette. De anesthesist kwam van de St. Jozefs- of H. Hart-Kliniek.

b) Aantal bevallingen

In de jaren '50 kende deze kraaminrichting ongeveer 600-700 bevallingen per jaar. Dit aantal liep in de jaren '60 op tot 800-900 jaarlijkse bevallingen. Een recordcijfer werd geboekt in het jaar 1964, toen op 24 december het 1000e kindje van dat jaar werd geboren. In hetzelfde jaar werd het "1.000-jarig" bestaan van Oostende gevierd.

De 1000e geboorte.

Dat 1.000 dit jaar een magisch getal was in onze stad, heeft Oostende wel ondervonden bij de feesten van het 1.000-jarig bestaan.

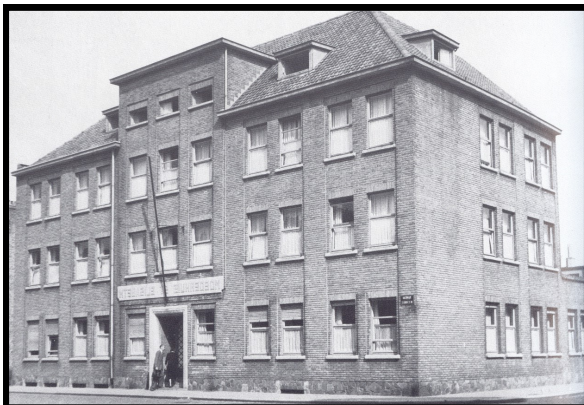
Maar dat dit getal ook een feestelijke opschudding zou verwekken in een moederhuis, kon een buitenstaander niet denken. En toch was 24 december een soort jubeldag voor het moederhuis - St. Elisabeth, Zwaluwenstraat. Op die dag immers kwam er de 1000ste burger, geboren in dit moederhuis voor het verlopen jaar, ter wereld, en dit is een unicum sedert de stichting in 1938 van dit moederhuis.

Dat de «Zusters van het Geloof» er fier op gaan kan men wel denken, en de vreugde was er dan ook alom. Deze zusters namen dit moederhuis over in 1945 en reeds in 1955 werd een zijvleugel bijgebouwd, bestaande uit het technisch gedeelte en kamers. Het jaar 1965 staat voor de deur: brengt dat ook iets?

In elk geval, wij wensen de duizendste geborene: Luc, zoontje van Freddy Dufalt en Imelda Vanblaere hartelijk welkom en aan de «Zusters van het Geloof», goed gekend voor hun liefdevolle zorgen en vriendelijkheid, een stijgende vooruitgang.

Krantenknipsel: "De 1000' geboorte"

c) Verblijf

Na een normaal verlopen bevalling bleven de vrouwen 10 dagen in het moederhuis: bij een keizersnede 14 dagen.

d) Prematuren

Prematuren werden in de regel verzorgd in het moederhuis zelf. De beslissing daarover werd door de kinderspecialist genomen.

e) Patiënten

De patiënten van dit moederhuis kwamen uit Oostende en omgeving, Koekelare, Ernegem etc.

Adopties werden nationaal geregeld.

De moeder had 6 maanden bedenktijd.

Ongehuwde moedertjes kwamen meestal uit de instelling " Ten Anker " o.l.v. Dr. Costers, " Papa Costers ".

f) Keizersnedes

Voor de keizersnedes waren er in het St. Elisabethhospitaal altijd specialisten aanwezig.

g) Kamers

In totaal waren er 37 bedden, verdeeld over 7 tweepersoonskamers en 13 éénpersoonskamers.

B) ST.JOZEFSKLINIEK

a) Aantal doktors/vroedvrouwen

In de St. Jozefskliniek zijn er in totaal 13 vroedvrouwen aangesteld.

b) Aantal bevallingen

In 1996 werden er in de St. Jozefskliniek 506 kindjes geboren.

c) Verblijf

Na de bevalling verblijven de vrouwen 5 tot 6 dagen in het moederhuis.

d) Prematuren

De St. Jozefskliniek heeft een eigen neonatologie. Bij ernstige gevallen wordt beroep gedaan op het AZ St. Jan in Brugge.

e) Patiënten

De moedertjes komen uit Oostende en nabije omgeving.

f) Keizersnedes

Voor de keizersnedes zijn er in de St. Jozefskliniek altijd specialisten aanwezig.

g) Kamers

In totaal bevinden zich op de afdeling 19 één- of twee persoonskamers.

III.4. Officiële sluiting en overgang

In 1974 werd de kraaminrichting omgevormd tot een rusthuis voor valide bejaarden en

beheerd door de zusters van het Geloof.

De officiële sluiting gebeurde op 1 oktober 1974. Het laatste kindje werd geboren op 1 oktober 1974 's morgens vroeg. Nadien had de overgang plaats naar de St. Jozefskliniek met het gehele personeel.

III.5. Anekdoten, speciale gebeurtenissen

In 1967 vierde men in het St. Elisabeth de geboorte van de Gravin Natalie de Jonghe d' Ardoye, ook de " Burggravin " genaamd.

De geboorte van een kind van een protestantse bisschop had ook in deze kraaminrichting plaats.

Het geven van borstvoeding was afhankelijk van de sociale stand van de moeder. Hoe lager de stand, hoe minder borstvoeding de moeders gaven (paradox). Bovendien kende de borstvoeding periodieke hoogte- en laagtepunten, bv. tijdens een soort rage.

Indien een premature minder dan 1000 gram woog, was het de kinderspecialist die besliste waar het kind zou verzorgd worden. Eén vader van een premature-kindje zei: " laat het maar hier, wanneer het dood gaat, gaat het daar (in de universitaire kliniek) ook dood! "

Het kindje overleefde dankzij watte, suikerwater en moedermelk van andere moeders.

De kapel lag vlak naast het moederhuis en de ouders lieten ook meestal hun kindjes daar dopen. Soms waren er zondagen met dopen " aan de lopende band ". Op één zondag werden er 27 kindjes gedoopt!

Eén tweelinggeboorte gebeurde op een speciale manier. De moeder beviel thuis van het eerste en in de kliniek van het tweede kindje, zodat ze allebei een andere geboorteplaats hadden.

Ten tijde van de plechtige communies werden bloempotten gestolen uit de gang. Zuster Gregoria had dit toevallig gezien en liep de vrouw achterna, welke de pot uit schrik op straat liet vallen. De bloemen waren nog bestemd voor een doodgeboren kindje, wat bijzonder tragisch was.

In het begin kregen de zusters 10 euro voor een bevalling. Dit bedrag was lager dan het honorarium voor de dokter, dus verkozen de zelfstandigen om zich door een vroedvrouw te laten bevallen.

Vroeger kostte een luxe kamer ongeveer 2 euro per dag. In die prijs was alles inbegrepen grote verzorging, groot toilet, 3 x spoelen en een 3-gangen-menu.

Patiënten in de luxe-kamers werden "luxe-madams" genoemd. Eén zo'n "luxemadam" klaagde altijd dat de koffie slecht was en ze zei: "Ik sluit mijn ogen en denk dat het koffie

is". Die mevrouw heeft nog altijd niet haar rekening betaald.

(wordt vervolgd)

DE HOOFDKERK VAN MARIAKERKE ONZE-LIEVE-VROUW-KONINGIN (5)

Marcel Leeuwerck

Na ons uitgebreid bezoek aan de buitengevels treden we nu de kerk zelf binnen. Het korte voorportaal verplicht ons één der beide zijdeuren te kiezen, want de brede middenpoort gaat alleen open bij (of liever na) plechtige hoogmissen.

Staan wij nu binnen die grote deur, dan schittert voor ons het heldere kerkschip met zijn gewelven in licht roomkleurige baksteen. Bij de meer klassieke gothiek (zoals in de St. Petrus en Pauluskerk) rijst het schip altijd in de hoogte en neemt deze "elevatio mentis in sanctis" onze geest in hemelse sferen. Hier zoekt architect Smis evenwel bewust naar een aardser en evenwichtiger ruimtegevoel. Een even breed als hoog gewelf houdt de

bezoeker in het middelpunt van de gewijde ruimte en stuurt zijn aandacht horizontaal naar het altaar. Iemand met zin voor meetkunde zal ontdekken dat de ontwerper handig de geboortes (de voetpunten) van de gewelfbogen op ooghoogte tekende. Ook kruisen de bogen zich aan de sleutel (de bovenspits) met een stomphoek, waardoor het zwaartepunt van het metselwerk lager ligt.

De groepering van de zijdelingse spitsbogen per twee laat de kerk ook langer lijken. Volgen wij nu de linker zijbeuk naar voor, (in werkelijkheid zijn beide zijbeuken gedegradeerd tot wandelgangen) dan ontmoeten wij eerst het kruisbeeld van devotie voor de doden. Het strekt zijn beschermende armen

GENIET MET AZURIET!

Reisbureau voor alle touroperators,
vlieg-, trein-, bootticketten.

*Waar service en dienstbaarheid
geen ijdel woord is!*

Torhoutsesteenweg 449
Hoek Kastanjelaan
8400 Oostende
Tel. 059 51 49 51

Openingsuren
Maandag, dinsdag, woensdag, donderdag en
vrijdag: 9 tot 12 en 14 tot 18 uur.
Zaterdag: 9.30 tot 12 uur.

Industriezone 2
Zandvoordeschorredijkstraat, 14
8400 Oostende
T.059 70 71 23
F.059 80 45 79
print@lammaing.com
www.lammaing.com

over de kleine kruisjes met de namen van de overledenen van het laatste jaar. Wat verder struikelen wij over een biechtstoel en dan wenkt het hekken van de heldere doopkapel tot een bezoekje.

In de meeste kerken staat de doopvont bescheiden in een smalle nis, maar hier voorzag de architect gepast veel licht en ruimte voor het toedienen van het eerste en voornaamste sacrament. Hij suggereerde zelfs het oeroude vroegchristelijke doopritueel door onderdompeling want hij zette de witstenen vont verlaagd in een soort droog bekken in de vloer. Het geheel lijkt een beetje op een Romeinse fontein. Daarrond blijft plaats om een tiental personen te laten knielen of zitten. Slanke ramen verhogen gelukkig de stemming rond het ritueel, zij dragen bij tot de vreugde om een nieuw lid in de kerkgemeenschap. Deze overheersend verticale lijnvoering met helder glas wordt evenwichtig getemperd door de rij glas-in-lood vakjes op ooghoogte. Zij verbeelden bijbelse taferelen uit het Oude Testament die de Christelijke doop voorafschaduwden.

Die zeven raampjes komen uit het atelier van

de bekende glazenier Cor Westerduin, die ook de andere glas-in-lood ramen rond het hoogkoor en in de dwarsbeuken leverde. Vooraleer die allemaal in de bijzonderheden te beschrijven verdient deze kunstenaar zelf een beknopte beschrijving van zijn levensloop.

Cor Westerduin was een geboren Nederlander (Scheveningen 26 september 1901) maar zijn werkkring lag grotendeels te Oostende waar hij overleed op 8 juni 1980.

Na een scholing in de Stedelijke Academie van Den Haag ging hij aldaar in de leer bij glazenier Lieftinck. Zoekend naar verruiming trok hij in de twintiger jaren naar Brussel in dienst bij de bekende glazenier Steyaert.

In dit atelier bekwaamde hij zich eerst en vooral in de glasschilderkunst. De waarnermer zal ook in onze kerk trouwens opmerken dat er op de kleurvakjes in glas veel meer details (zelfs hele teksten) in fijne lijnen staan getekend. Modernere vormgeving zoekt veel-er met het eigenlijke materiaal

“gekleurd glas” tot uitdrukking te komen. Op zoek naar deze eigen kunstvorm stapte hij na enkele jaren over naar het atelier van Spreters, waar hij buiten het schilderen, ook het snijden en zetten praktiseerde.

Halverwege de dertiger jaren vestigde hij zich definitief te Oostende en voorzag weldra de hele kuststreek en West-Vlaanderen van zijn werken. Ook het Duinenkerkje telt er een twintigtal in de zijgevels.

Maar keren wij nu terug naar de doopkapel in Onze-Lieve-Vrouw-Koningin te Mariakerke. Van links naar rechts staan wij er oog in oog met volgende zeven bijbelse figuren:

1.NOACH: deze tweede oervader van de mensheid (en ook de eerste dronkaard) stapt er uit zijn ark en begroet de terugkerende duif die met de bloeiende olijftak in haar bek het signaal brengt dat de aarde weer bewoonbaar is geworden. Die duif promoveerde in recentere tijden tot het symbool van de wereldvrede en van de rust en welvaart op aarde. Meteen bevrijdt de jonge baardloze Noach (alhoewel hij volgende de bijbelse berekeningen toen al zeer oud was) de dieren en zij komen maar al te graag opnieuw in het volle daglicht buiten gestapt. De tekening vertoont zo een koppel schapen (een ram en een ooi), een koppel runderen en paarden en daarachter steekt een giraf haar lange nek uit. Voor het fantastisch klinkende zondvloedverhaal inspireerden de gewijde schrijvers van het bijbelboek Genesis zich tijdens hun Babylonische gevangenschap op het oude epos Enkiddu, waarin de held Gilgamesh een ge-

lijkwaardig avontuur beleeft. De oeroude Soemerische en Akhadische vertellers hielden ermee de herinnering levend aan een zeedoorbraak over de delta van Eufraat en Tigris. Archeologen ontdekten daarvan trouwens sporen. De vrome Joden gaven het oude verhaal een

morele dimensie, ook vermeldden zij in de Bijbel dat God aan Noach beloofde deze straf niet meer te herhalen en daartoe liet Hij zijn regenboog schijnen. Die ontbreekt evenmin in het raampje, maar omhult Noach als een mansgrote Nimbus.

Vrome bespiegelingen over de zuivering van een zondige wereld door de wateren, waaruit Noach als nieuw mens oprijst, laten de zondvloed als een model voor ons doopsel gelden.

2.MOZES: deze herder en wetgever van zijn Hebreeuwse “ kinderen Israëls ” presenteert zich ook als jonge man, klaar met de reisstaf om de uittocht (Exodus) uit Egypte door de “Rietzee” aan te vatten. Zijn rechterhand heft hij bevelend als een echte volksleider om de lange mars te beginnen, terug naar hun roots in de Sinai. Een tocht die trouwens veertig jaar zal duren en Mozes zelf niet zal mogen afronden. Die taak komt toe aan zijn opvolger in het volgende raampje.

3.JOZUË: wijst naar het Beloofde Land dat glinstert in een aureool van rijzende zonnestralen. De twee vooruitgestuurde verkenners komen reeds terug, beladen met de mansgrote druiventros. Dit beeld van het nieuwe rijke tehuis dat “ overvloedt van melk en honing ” promoveerde tot logo voor het toerisme van de moderne staat Israël. De naam Jezus (Joshuah in het Hebreeuws) is vervormd uit Jozuë, en deze verre eponiem leidt onze blik naar het volgende raam waar de Verlosser zelf staat afgebeeld.

5.SINT JAN BAPTIST: de uitvoerende dooper bezet een raampje, maar tot verbinding met het vorige wijst hij naar Jezus en spreekt de

evangelische woorden “ Zie het Lam Gods ” een symbool dat onze Van Eyck bijzonder inspireerde. Hij draagt ook het bekende “ kemelharen ” kleed, beeld van armoede en onthechting en die naam leeft voort als “ camelotte ” voor minderwaardige producten. Iconografisch hoort bij hem ook de staf die op een kruis eindigt tot voorspelling van de latere kruisdood.

4.JEZUS CHRISTUS: liet zich zelf eerst voorbeeldig dopen in de Jordaan. Hij staat er tot het middel in de golven van de stroom, maar nog zedig verhuld met een ruimvallende en kleurige lendendoek. Daarin verschilt deze westerse voorstelling van de iconen uit de oosterse kerk, waar Jezus naakt in de golven staat ondergedompeld. De fijngevoelige schilders weten wel altijd de kuisheid te redden met enkele wispelturige golfjes. Bovenaan zweeft de witte duif als bode van God, die proclameert “ Dit is mijn welbeminde zoon ”. Sedertdien stelt de iconografie de Heilige Geest meestal voor als duif.

6.BEGRAFENIS: van Jezus door twee vrouwen en een man (vrouwen kregen altijd de ondankbare taken opgedragen). Een uitgesponnen tekst verwijst naar het doopsel. “ Wij zijn met Christus begraven door ons doopsel ”. Die zin klinkt nogal raadselachtig, maar verwoordt precies de onderliggende theologie. Christus werd immers door de wereld geslactofferd om onze zonden, maar zal verrijzen. Ook ons doopsel wast ons zondig verleden weg en laat ons met Christus opstaan uit de morele dood.

7.VERRIJZENIS: sluit de rij van zeven raampjes triomfantelijk af. De tekst liegt er niet om “ Zoals Christus uit de doden is opgestaan, zo moeten ook wij een nieuw leven leiden”. Onze doop vormt daartoe het beginpunt. Wij zien een triomferende Christus, die het graf onder zich verbreekt en omhoog rijst met de kruisvlag (een klassiek attribuut). Pittig detail: de vaas met geurige kruiden voor de nutteloze balseming door de heilige vrouwen, blijft in een hoekje staan.

Verlaten wij nu deze heldere doopkapel en nemen wij opnieuw plaats in het middelpunt van de kerk.

Hier valt veel te bewonderen, maar in een volgende aflevering.

Uit Sympathie

N.V. FIRE TECHNICS

S.A.

Brandweermaterieel

Ladderwagens

Ziekenwagens

**Steenbakkerijstraat, 1
8450 Bredene**

Tel. 059 / 34 03 40

Fax 059 / 34 03 41

e-mail: info@firetechnics.be